

การสร้างภาวะผู้นำเยาวชนปกาเกอะญอ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตภายใต้บริบทพื้นถิ่น (ด้านการพึ่งพาตนเอง) ของตำบลแม่นาจร อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

The Building For Pga K' Nyau Youth Leadership in order to Develop the
Qualities of Life Under the Local Context (Self-Reliance) in

Mae Na Chang Sub District Mae La Noi District Mae Hong Son Province

ธนาकर โกศัย, สมเกต อุทธโยธา, สำเนา หมั่นแจ่ม และ สนิท สัตโยภาส

Thanakarn Kosai, Somkate Utthayotha, Samnao Muenjaem and Sanit Sattayopat

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

Graduate School of Chiang Mai Rajabhat University

E-mail : thanakarnkos@gmail.com, somkate.utt@gmail.com, samnaocmru@gmail.com, sanit@cmru.ac.th

(Received : April 23, 2020 Revised : June 16, 2020 Accepted : June 19, 2020)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาแนวทางการสร้างภาวะผู้นำเยาวชนปกาเกอะญอ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตภายใต้บริบทพื้นถิ่น (ด้านการพึ่งพาตนเอง) และ 2) สร้างภาวะผู้นำเยาวชนปกาเกอะญอ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตภายใต้บริบทพื้นถิ่น (ด้านการพึ่งพาตนเอง) ของตำบลแม่นาจร อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) กลุ่มตัวอย่างได้แก่ เยาวชนปกาเกอะญอของตำบลแม่นาจรจำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์เชิงลึก เทคนิค Appreciation Influence Control (A-I-C) และ แบบประเมินผลการดำเนินงานของโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิต วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) แนวทางการสร้างภาวะผู้นำเยาวชนปกาเกอะญอควรประยุกต์ใช้ทฤษฎีการสร้างภาวะผู้นำที่เน้นการปฏิบัติเป็นแกนหลัก เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตภายใต้บริบทพื้นถิ่น (ด้านการพึ่งพาตนเอง) เรื่อง การพัฒนาฝีมือการทอผ้า การตลาดรองรับผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น การส่งเสริมผ้าทอกะเหรี่ยงให้เป็นสินค้า OTOP และ การให้ความรู้เรื่อง การทำบัญชีครัวเรือน 2) ผลการสร้างภาวะผู้นำเยาวชนปกาเกอะญอ ทำให้เยาวชนมีความสามารถดำเนินงาน 4 ด้านหลัก คือ การวางแผน การให้ข้อมูล การสนับสนุน และการควบคุมและประเมินผล เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตภายใต้บริบทพื้นถิ่น (ด้านการพึ่งพาตนเอง) จนสำเร็จ จำนวน 2 โครงการประกอบด้วย 1) โครงการศึกษาดูงานเพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอกะเหรี่ยง และ 2) โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การทำบัญชีครัวเรือน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ ปกาเกอะญอ คุณภาพชีวิต บริบทพื้นถิ่น

Abstract

The purposes of this research were to study approaches for building youth leadership of PGA K' NYAU young people able to develop the quality of life in their local context in accordance with self-reliance, and to enhance the youth leadership of PGA K' NYAU community in Mae Na Change sub-district, Mae La Noi district, Mae Hong Son province. As a tool for evaluation, participatory action research (PAR) was used. The sample group consisted of 30 PGA K' NYAU young people. The techniques of in-depth interviews, Appreciation influence control (A-I-C), and project assessment model were employed as the research instrument. Qualitative data analysis was verified by content analysis and the quantitative data were analyzed by mean and standard deviation.

The findings were as follows: 1) the application of leadership theories should maintain a focus on core practices of weaving skills, distributing marketing channels, promoting of Karen's OTOP fabric weave products, and providing the knowledge of household bookkeeping in response to the quality of life development in their local context. 2) After the development of leadership skills and capacities, they were able to set up plans, provide information, give support, control, and assess two group projects. The first project was succeeded in terms of making the study tour for conserving local culture and developing Karen's fabric weave products. The second one was succeeded in terms of conducting the workshop in relation to 'household bookkeeping' topic.

Keywords: Leadership, PGA K' NYAU, Quality of life, Local context

บทนำ

ทรัพยากรมนุษย์เป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากมนุษย์มีความรู้ ความสามารถ สติปัญญา และสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง ไม่มีข้อจำกัด และได้รับการยอมรับจากทุกฝ่ายว่ายังไม่มีเครื่องมือหรือเทคโนโลยีใดที่จะมาทดแทนมนุษย์ได้ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าโดยพัฒนาศักยภาพในด้านความคิดและกระตุ้นให้ใฝ่เรียนรู้ เป็นผู้นำในการพัฒนาในเรื่องต่าง ๆ สอดคล้องกับหลักการสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564) ของ Office of the National Economic and Social Development Council (2016, p.4) กล่าวว่า “หลักการหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาระยะยาวตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี คือ การยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อมุ่งเน้นพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ นำไปสู่สังคมคุณภาพ สร้างโอกาสและมีที่ยืนสำหรับคนทุกคน สามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุขและอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์” รวมถึง

พระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ฯ รัชกาลที่ 9 ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
ตอนหนึ่งว่า “จะต้องพัฒนาคนในชุมชนให้มีสภาพพร้อมที่จะรับการพัฒนาเสียก่อน แล้วจึงค่อยพัฒนา
ประเทศ” (Office of the Royal Development Projects Board, 2016, p.2) ฉะนั้น การพัฒนาทรัพยากร
มนุษย์อย่างยั่งยืน จึงต้องพัฒนาศักยภาพของบุคคลให้มีความรู้ สามารถปรับตัว
ให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีคุณภาพชีวิตที่ดีภายใต้
บริบทพื้นที่ของตนเอง สามารถพึ่งพาตนเองได้ เห็นคุณค่าของทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นและนำมาใช้
ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ชนเผ่ากะเหรี่ยง กลุ่มชาติพันธุ์กลุ่มหนึ่ง เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีส่วนในการพัฒนาประเทศไทย
ตั้งถิ่นฐานอาศัยอยู่บนพื้นที่หลายจังหวัดชายแดนทางภาคเหนือและภาคตะวันตกของประเทศ แต่เนื่องด้วย
การตั้งถิ่นฐานที่อยู่อาศัยของชนเผ่ากะเหรี่ยงส่วนใหญ่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร ห่างไกลจากตัวเมือง จึงทำให้เป็น
พื้นที่ที่เข้าถึงการพัฒนาได้ล่าช้ากว่าที่ควรจะเป็น สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้คำว่า “ชนเผ่าปกาเกอะญอ”
(Pga K’ Nyau) ซึ่งเป็นภาษาสุภาพในการเรียกชนเผ่ากะเหรี่ยง หรือกะเหรี่ยงสะกอของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

จากประสบการณ์ของผู้วิจัย ซึ่งเป็นบุคลากรทางการศึกษาในพื้นที่ ได้คลุกคลีกับชุมชนในตำบล
แม่เงา อำเภอลำปาง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 ถึงปัจจุบัน รวมเวลามากกว่า 7 ปี พบว่า
เป็นตำบลที่มีชนเผ่าปกาเกอะญออาศัยอยู่จำนวนมาก ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำไร่ ทำสวน
เลี้ยงสัตว์ เพื่อบริโภคในครัวเรือนและจำหน่าย ทอผ้าเป็นอาชีพเสริม เยวชนปกาเกอะญอของตำบลแม่เงา
จำนวนมากเมื่อสำเร็จการศึกษาภาคบังคับจะอยู่ช่วยพ่อแม่ทำงานที่บ้าน ประกอบอาชีพที่มีอยู่ในท้องถิ่น เช่น
ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะหาแนวทางและวิธีการพัฒนาชุมชนปกาเกอะญอในตำบล
แม่เงา อำเภอลำปาง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นภายใต้บริบทพื้นที่ของชนเผ่า
ปกาเกอะญอ โดยให้ความสำคัญกับเยวชนปกาเกอะญอ เปิดโอกาสให้เยวชนได้มีส่วนร่วมดำเนินการ
มากที่สุด เพราะเยวชนจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่เป็นพลังสำคัญในการพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติ
ให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้นในอนาคต นอกจากนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าการให้เยวชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นในการพัฒนา
ชุมชน จะก่อให้เกิดความรักความสามัคคีต่อกันภายในชุมชน มีภาวะผู้นำ เป็นพลังที่ทำให้การทำกิจกรรม
ต่าง ๆ ประสบผลสำเร็จ และเป็นการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางการสร้างภาวะผู้นำเยวชนปกาเกอะญอ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
ภายใต้บริบทพื้นที่ (ด้านการพึ่งพาตนเอง) ของตำบลแม่เงา อำเภอลำปาง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
2. เพื่อสร้างภาวะผู้นำเยวชนปกาเกอะญอ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตภายใต้บริบทพื้นที่
(ด้านการพึ่งพาตนเอง) ของตำบลแม่เงา อำเภอลำปาง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อสร้างภาวะผู้นำเยาวชน ปกาเกอญอ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตภายใต้บริบทพื้นที่ (ด้านการพึ่งพาตนเอง) ของตำบลแม่นาจร อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ขั้นตอนดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การเตรียมการ และประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

1. กำหนดพื้นที่ศึกษา หมู่บ้านชนเผ่าปกาเกอญอของตำบลแม่นาจร 6 หมู่บ้าน คือ หมู่บ้านแม่นาจรเหนือ หมู่บ้านแม่กองแป หมู่บ้านแม่ฮีด หมู่บ้านหนองม่วง หมู่บ้านแม่สะแมง และหมู่บ้านแม่นาจร
2. ติดต่อ ประสานงานกับผู้ทรงคุณวุฒิท้องถิ่น และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่วิจัยโดยการติดต่อ และประสานงานกับผู้ทรงคุณวุฒิท้องถิ่น ได้แก่ ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่นาจร ผู้สูงอายุที่คนในชุมชนเคารพนับถือ เยาวชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่วิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการและครูผู้สอนของโรงเรียนในตำบลแม่นาจร ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลแม่นาจร พยาบาลวิชาชีพจากโรงพยาบาลส่วนตำบลกอกหลวง เพื่อขอความร่วมมือ และชี้แจงวิธีการดำเนินการวิจัย จากนั้นผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อศึกษาสภาพจริงของชุมชน พบปะกับผู้นำชุมชน เยาวชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่วิจัย เพื่อสร้างความคุ้นเคย นำไปสู่ความไว้วางใจ การยอมรับและให้ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัย
3. เชิญชวนเยาวชน ผู้ทรงคุณวุฒิท้องถิ่นและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่วิจัยเข้าร่วมดำเนินการวิจัย โดยชี้แจงความต้องการพัฒนาชุมชน ประโยชน์ที่ชุมชนจะได้รับ แล้วจึงชักชวนเยาวชนให้เป็นผู้ดำเนินการพัฒนาชุมชน ในลักษณะร่วมกันคิด รวมถึงการชักชวนให้ผู้ทรงคุณวุฒิท้องถิ่น และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่วิจัย ร่วมรับฟังความคิดเห็น เป็นที่ปรึกษา ให้คำชี้แนะแก่เยาวชนในระหว่างดำเนินการตามความเหมาะสม
4. สร้างความสัมพันธ์กับผู้ทรงคุณวุฒิท้องถิ่นและเยาวชนที่สมัครเข้าร่วมโครงการ โดยการพบปะพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น กระตุ้นให้เห็นประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับชุมชนจากกระบวนการสร้างภาวะผู้นำเยาวชนปกาเกอญอเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตภายใต้บริบทพื้นที่ (ด้านการพึ่งพาตนเอง) ตลอดจนประสานงานกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่วิจัย เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันในวัตถุประสงค์และกระบวนการวิจัย

ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการสร้างภาวะผู้นำเยาวชนปกาเกอญอ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตภายใต้บริบทพื้นที่ (ด้านการพึ่งพาตนเอง)

ผู้วิจัยและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายของชุมชนร่วมกันศึกษาแนวทางการสร้างภาวะผู้นำเยาวชนปกาเกอญอ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตภายใต้บริบทพื้นที่ (ด้านการพึ่งพาตนเอง) ของตำบลแม่นาจร อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิท้องถิ่นและเยาวชน โดยมีกระบวนการดังนี้

1.1 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับบริบทพื้นที่ถิ่นของชนเผ่าปกากะญอทั้ง 6 หมู่บ้าน ในประเด็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตภายใต้บริบทพื้นที่ถิ่น (ด้านการพึ่งพาตนเอง)

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ทรงคุณวุฒิท้องถิ่น 19 คน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่วิจัย 12 คน และเยาวชน 24 คน รวมทั้งสิ้น 55 คน ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling)

เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

1.2 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content analysis) จากบุคคล 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิท้องถิ่น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่วิจัย และเยาวชน นำไปสู่แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่มาจากความต้องการของชุมชน

1.3 ผู้วิจัยทำการสังเคราะห์ข้อมูล เพื่อสรุปประเด็นที่เกี่ยวข้อง และแนวทางการพัฒนาในกระบวนการสร้างภาวะผู้นำเยาวชนปกากะญอ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตภายใต้บริบทพื้นที่ถิ่น (ด้านการพึ่งพาตนเอง)

2. เลือกประเด็นความต้องการพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยผู้วิจัยจัดเวทีเสวนาด้วยเทคนิค Appreciation Influence Control (A-I-C) ร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิท้องถิ่นและเยาวชน ซึ่งมีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่วิจัยร่วมแลกเปลี่ยนความเห็นด้วย มีกระบวนการดังนี้

2.1 ผู้วิจัยนำเสนอผลการสังเคราะห์ข้อมูลในเวทีเสวนา เพื่อให้ทุกฝ่ายเห็นภาพรวมของแนวทางการสร้างภาวะผู้นำเยาวชนปกากะญอ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตภายใต้บริบทพื้นที่ถิ่น (ด้านการพึ่งพาตนเอง)

2.2 ผู้ทรงคุณวุฒิท้องถิ่นและเยาวชนร่วมกันลงมติเพื่อเลือกประเด็นที่จะนำมาพัฒนาเป็นโครงการ ตามกระบวนการสร้างภาวะผู้นำเยาวชนปกากะญอ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตภายใต้บริบทพื้นที่ถิ่น (ด้านการพึ่งพาตนเอง)

2.3 ผู้ทรงคุณวุฒิท้องถิ่นและเยาวชน คัดเลือกตัวแทนผู้รับผิดชอบเป็นแกนนำในการดำเนินโครงการและที่ปรึกษาโครงการ

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ทรงคุณวุฒิท้องถิ่น 19 คน และเยาวชน 24 คน รวมทั้งสิ้น 43 คน ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ความสมัครใจหรืออาสาสมัคร (Volunteer sampling)

เครื่องมือที่ใช้ คือ ประเด็นการเสวนาโดยใช้เทคนิค A-I-C เพื่อใช้เป็นเทคนิคในการจัดเวทีเสวนาร่วมกันระหว่างผู้วิจัยผู้ทรงคุณวุฒิท้องถิ่น เยาวชนปกากะญอและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่วิจัย

2.4 ผู้วิจัยนำเสนอแนวทางการสร้างภาวะผู้นำเยาวชนปกากะญอที่ประยุกต์จากทฤษฎีการสร้างภาวะผู้นำที่เน้นการปฏิบัติเป็นแกนหลัก ของเอแดร์ (Adair International, 2017, p.5) เพื่อสร้างภาวะผู้นำ 4 ด้านหลัก ได้แก่ 1) การวางแผน 2) การให้ข้อมูล 3) การสนับสนุน 4) การควบคุมและประเมินผล

ระยะที่ 3 กระบวนการสร้างภาวะผู้นำเยาวชนปกากะญอ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตภายใต้บริบทพื้นที่ถิ่น (ด้านการพึ่งพาตนเอง)

ให้ความรู้แก่เยาวชน เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ที่แต่ละคนรับผิดชอบ เทคนิคการเขียนโครงการ กระบวนการดำเนินโครงการจนเสร็จสิ้น ตลอดจนการประสานผู้เชี่ยวชาญในเรื่องที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานที่

สามารถให้การช่วยเหลือ และผู้สนับสนุนทุนโครงการ แล้วจึงให้เยาวชนเป็นผู้ดำเนินการพัฒนาโครงการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตภายใต้บริบทพื้นที่ (ด้านการพึ่งพาตนเอง) โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิท้องถิ่นที่มีความรู้ในเรื่องการพัฒนาโครงการ คอยเป็นที่ปรึกษาให้แก่เยาวชน และผู้วิจัยเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) เพื่อให้เยาวชนที่เข้าร่วมกระบวนการสร้างภาวะผู้นำ ได้รับความรู้ ประสบการณ์ตรงจากการลงมือปฏิบัติมากที่สุด ดังนี้

1. การวางแผน เยาวชนร่วมกันวางแผน และเขียนโครงการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตภายใต้บริบทพื้นที่ (ด้านการพึ่งพาตนเอง) จนสำเร็จ โดยมีวิทยากร ผู้ทรงคุณวุฒิท้องถิ่น และผู้เชี่ยวชาญในเรื่องที่เกี่ยวข้องคอยให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด
2. การให้ข้อมูล ผู้วิจัยเป็นผู้ชี้แจงในการนำโครงการไปสู่การปฏิบัติจริงในหมู่บ้าน โดยประสานงานกับผู้ใหญ่บ้าน หรือผู้นำชุมชน เพื่อให้ความรู้สร้างความเข้าใจกับทุกฝ่ายในชุมชน นำไปสู่การให้ความร่วมมือและช่วยเหลือในระหว่างดำเนินการ
3. การสนับสนุน ผู้วิจัยเป็นผู้ชี้แจงส่งเสริมให้เยาวชนรู้จักการประสานงานกับหน่วยงานราชการ หรือหาแหล่งทุนสนับสนุนการดำเนินโครงการ
4. การควบคุมและประเมินผล ผู้วิจัยเป็นผู้ชี้แจงและคอยกระตุ้น ให้เยาวชนสามารถดำเนินการตามแผนการดำเนินงานของโครงการจนสำเร็จ แล้วจึงให้เยาวชนทำการประเมินโครงการร่วมกับ วิทยากร ผู้สนับสนุนทุนโครงการ ผู้ทรงคุณวุฒิท้องถิ่น ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องที่เกี่ยวข้อง และชุมชน

กลุ่มตัวอย่าง คือ เยาวชน 30 คน โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิท้องถิ่นคอยให้ความช่วยเหลือ 9 คน ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ความสมัครใจหรืออาสาสมัครจากหมู่บ้านปกาสัยอยู่ทั้ง 6 หมู่บ้าน

เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบประเมินผลการดำเนินงานของโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตภายใต้บริบทพื้นที่ (ด้านการพึ่งพาตนเอง) ของตำบลแม่ณาจาง อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ผลการประเมินผลการดำเนินงานของโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตภายใต้บริบทพื้นที่ของตำบลแม่ณาจาง อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปรผลเทียบเกณฑ์การประเมิน 5 ระดับตามหลักสถิติวิจัยของ Srisaad (2013, p.121) ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มาก ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ปานกลาง ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง น้อย ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง น้อยที่สุด

ผลการวิจัย

ระยะที่ 1 การเตรียมการ และประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ตำบลแม่ณาจาง อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่วิจัยเพื่อพบปะพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนในชุมชนในเรื่องที่เกี่ยวข้องการสร้างพัฒนาภาวะผู้นำเยาวชนและคุณภาพชีวิตภายใต้บริบทพื้นที่น้อยอย่างสม่ำเสมอ กระตุ้นให้เยาวชนเห็นประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับชุมชนจากการสร้างภาวะผู้นำเยาวชนปกากะญอเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตภายใต้บริบทพื้นที่ (ด้านการพึ่งตนเอง) ทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการ พบว่า ชุมชนให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับชนเผ่าปกากะญอเป็นอย่างดี และพร้อมให้ความร่วมมือในกระบวนการพัฒนาชุมชนให้มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น

ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการสร้างภาวะผู้นำเยาวชนปกากะญอ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตภายใต้บริบทพื้นที่ (ด้านการพึ่งพาตนเอง)

1. ผลการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า

1.1 ประเด็นการประกอบอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีเรื่องที่ชุมชนต้องการพัฒนา 6 เรื่อง คือ 1) การรวมกลุ่มกันเพื่อสร้างอาชีพในชุมชน 2) การทำการเกษตรพอเพียง อย่างมีระบบ รู้ลึก รู้จริง 3) การพัฒนาฝีมือการทอผ้า การเพิ่มผลผลิต การหาตลาดรองรับผลิตภัณฑ์จากท้องถิ่นรวมถึงการส่งเสริมผ้าทอกระเหรี่ยงให้เป็นสินค้า OTOP 4) ลดการใช้สารเคมีในพื้นที่ทำกิน การปลูกพืชหมุนเวียน ใช้ทรัพยากรที่มีอย่างคุ้มค่าและปลูกพืชที่เหมาะสมกับพื้นที่ชุมชน 5) การศึกษาจากเกษตรกรตัวอย่าง และ 6) การปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนไป

1.2 ประเด็นการทำบัญชีครัวเรือน มีเรื่องที่ชุมชนต้องการพัฒนา 1 เรื่อง คือ การให้ความรู้เรื่องการทำบัญชีครัวเรือนแก่คนในชุมชน

2. ผลการเลือกเรื่องที่จะนำไปพัฒนาเป็นโครงการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตภายใต้บริบทพื้นที่ (ด้านการพึ่งพาตนเอง) ในเวทีเสวนา และการหาแนวทางการสร้างภาวะผู้นำสรุปได้ดังนี้

2.1 การประกอบอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ การพัฒนาฝีมือการทอผ้า การเพิ่มผลผลิต การหาตลาดรองรับผลิตภัณฑ์จากท้องถิ่นรวมถึงการส่งเสริมผ้าทอกระเหรี่ยงให้เป็นสินค้า OTOP หมู่บ้านที่จะนำโครงการนี้ไปพัฒนา คือ หมู่บ้านแม่สะเมง โดยมีเยาวชนจากหมู่บ้านหนองม่วงและหมู่บ้านแม่สะเมงรับผิดชอบเป็นหัวหน้าโครงการ

2.2 การทำบัญชีครัวเรือน ได้แก่ การให้ความรู้เรื่อง การทำบัญชีครัวเรือน หมู่บ้านที่จะนำโครงการนี้ไปพัฒนา คือ หมู่บ้านแม่ณาจาง โดยมีเยาวชนจากหมู่บ้านแม่ณาจางรับผิดชอบเป็นหัวหน้าโครงการ

2.3 ที่ประชุมรับทราบและเห็นชอบแนวทางการสร้างภาวะผู้นำเยาวชนปกากะญอ ที่ผู้วิจัยได้ประยุกต์จากทฤษฎีการสร้างภาวะผู้นำที่เน้นการปฏิบัติเป็นแกนหลัก ของเอแดร์ (Adair International, 2017, p.5) เพื่อให้เยาวชนที่เข้าร่วมกระบวนการสร้างภาวะผู้นำ ได้รับความรู้ ประสบการณ์ตรงจากการลงมือ

ปฏิบัติมากที่สุด และยังเป็นผู้ที่มิภาวะผู้นำสามารถดำเนินงาน 4 ด้านหลัก คือ 1) การวางแผน 2) การให้ข้อมูล 3) การสนับสนุน 4) การควบคุมและประเมินผล

ระยะที่ 3 กระบวนการสร้างภาวะผู้นำเยาวชนชนปกากะญอ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตภายใต้บริบทพื้นที่ (ด้านการพึ่งพาตนเอง)

เป็นกระบวนการสร้างภาวะผู้นำให้แก่เยาวชนชนปกากะญอ เพื่อพัฒนาชุมชนของตนให้สามารถพึ่งตนเองได้ สามารถนำทรัพยากรที่มีอยู่มาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด พร้อมปรับตัว ให้ทันยุคทันสมัยและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก ผลการวิจัยแยกรายละเอียดตามกระบวนการดังนี้

1. การวางแผน

ผู้วิจัยประสานงานกับวิทยากรและทีมงาน เป็นพี่เลี้ยงในการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ความรู้แก่เยาวชนชนปกากะญอของตำบลแม่เงา เรื่อง การพัฒนาโครงการ การเขียนโครงการ บทบาทหน้าที่ของแต่ละคนรับผิดชอบ การประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญในเรื่องที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานที่สนับสนุน ตามขั้นตอนกระบวนการสร้างภาวะผู้นำเยาวชนชนปกากะญอ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตภายใต้บริบทพื้นที่ (ด้านการพึ่งพาตนเอง) โดยมีผู้เข้าร่วมการอบรมที่มาจากหมู่บ้านปกากะญอของตำบลแม่เงา 6 หมู่บ้าน จำนวน 30 คน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิท้องถิ่น 7 คน เยาวชน 23 คน และทีมงาน ผู้ช่วยวิทยากรคอยให้การช่วยเหลือเมื่อมีปัญหาระหว่างการอบรมเชิงปฏิบัติการ 6 คน โดยเยาวชนได้เขียนโครงการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตภายใต้บริบทพื้นที่ (ด้านการพึ่งพาตนเอง) จำนวน 2 โครงการ ประกอบด้วย

- 1) โครงการศึกษาดูงาน เพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอกะเหรี่ยง
- 2) โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การทำบัญชีครัวเรือน

2. การให้ข้อมูล

เยาวชนที่ได้รับผิดชอบแต่ละโครงการ ดำเนินการประสานงานกับผู้ทรงคุณวุฒิท้องถิ่นในชุมชนของตนโดยการประชาสัมพันธ์โครงการที่เยาวชนรับผิดชอบผ่านระบบเสียงตามสายของหมู่บ้าน และหลังการประกอบศาสนพิธีในวันอาทิตย์ เพื่อเชิญชวนคนในชุมชนเข้าร่วมโครงการและขอความช่วยเหลือระหว่างดำเนินการ รวมถึงการร่วมตอบข้อซักถาม หรือข้อสงสัย สร้างความเข้าใจและให้ความรู้แก่คนในชุมชนในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตภายใต้บริบทพื้นที่

3. การสนับสนุน

เยาวชนสามารถนำเสนอโครงการที่วางแผนไว้ ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อขอรับทุนสนับสนุนทุนในการดำเนินการได้เป็นอย่างดี โดยได้รับการสนับสนุนทุนในการดำเนินโครงการจากหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนเป็นจำนวนเงิน 1,500 บาท

4. การควบคุมและประเมินผล

เยาวชนสามารถดำเนินการตามแผนการดำเนินการที่วางแผนไว้ในโครงการที่รับผิดชอบจนสำเร็จทั้งสิ้น 2 โครงการ ได้แก่ 1) โครงการศึกษาดูงาน เพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอกะเหรี่ยง และ 2) โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การทำบัญชีครัวเรือน จากนั้นผู้วิจัยได้เชิญเยาวชนและผู้ทรงคุณวุฒิท้องถิ่น เข้าร่วมประเมินโครงการร่วมกับ วิทยากร ผู้สนับสนุนทุนโครงการ และผู้มีส่วน

เกี่ยวข้องในพื้นที่วิจัย โดยใช้เครื่องมือแบบประเมินผลการดำเนินงานของโครงการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
แยกรายละเอียดตามโครงการดังนี้

4.1 โครงการศึกษาดูงาน เพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอกะเหรี่ยง

เยาวชนจากหมู่บ้านหนองม่วงและหมู่บ้านแม่สะแมงเป็นผู้นำในการดำเนินโครงการ โดยเริ่มจากการที่เยาวชนประสานงานกับวิทยากรเพื่อให้ความรู้ เรื่อง ผ้าทอกะเหรี่ยง แล้วจึงเชิญชวนผู้สนใจ เข้าศึกษาดูงาน และศึกษาดูงาน เพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอกะเหรี่ยง ณ กลุ่มทอผ้า ทอกะเหรี่ยงบ้านห้วยไก่อ่า ตำบลแม่ลาหลวง อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน เพื่อนำความรู้ที่ได้จาก การศึกษาดูงานมาประยุกต์ใช้ เผยแพร่ ปรับปรุง และพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอกะเหรี่ยงภายในชุมชน แล้วจึง สรุปผลการดำเนินงาน ในการดำเนินโครงการครั้งนี้มีผู้เข้าร่วมโครงการจำนวน 16 คน ที่มาจากหมู่บ้าน หนองม่วงและหมู่บ้านแม่สะแมง

ผลการประเมินการดำเนินโครงการศึกษาดูงาน เพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้า ทอกะเหรี่ยง มีรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินการดำเนินโครงการ ศึกษาดูงาน เพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมและพัฒนา ผลิตภัณฑ์ผ้าทอกะเหรี่ยง

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ความคิดเห็น	แปลผล
		ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	
1. การประชาสัมพันธ์โครงการ	3.76	0.83	มาก
2. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	3.62	0.59	มาก
3. การชี้แจงเพื่อเตรียมความพร้อม ก่อนการศึกษาดูงาน	4.10	1.18	มาก
4. ความสะดวก ปลอดภัย ในการศึกษาดูงาน	3.86	0.79	มาก
5. ความเหมาะสมอาหารว่างและอาหารกลางวัน	3.67	0.86	มาก
6. ความเหมาะสมของสถานที่ในการศึกษาดูงาน	3.05	0.92	ปานกลาง
7. ความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษาดูงาน	3.33	0.91	ปานกลาง
8. การนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ภายในชุมชน	3.62	0.79	มาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.63	0.86	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ร่วมประเมินผลการดำเนินโครงการ มีความพึงพอใจต่อโครงการนี้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.63) โดยเฉพาะในเรื่องของการชี้แจงเพื่อเตรียมความพร้อม ก่อนการศึกษาดูงาน อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.10) ส่วนความเหมาะสมของสถานที่ในการศึกษาดูงาน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.05)

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ จากผู้ร่วมแบบประเมินผลการดำเนินโครงการ พบว่า

- 1) ควรส่งเสริมการพัฒนาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพหรือวิถีชีวิตของคนในชุมชน
- 2) ต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนการศึกษาดูงานเกี่ยวกับอาชีพ วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนตัวอย่างที่เป็นเผ่าปกากะญอ
- 3) ควรจัดโครงการเพื่อพัฒนาความรู้ให้แก่คนในชุมชนเป็นประจำ
- 4) ควรสนับสนุนให้เด็กและผู้ใหญ่เห็นความสำคัญเรื่องการพัฒนาตนเองและการพัฒนาอาชีพความเป็นอยู่

4.2 โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การทำบัญชีครัวเรือน

ดำเนินโครงการที่หมู่บ้านแม่นาจาง ตำบลแม่นาจาง อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยเริ่มจากการที่เยาวชนประสานงานกับวิทยากร ให้ความรู้ เรื่อง การทำบัญชีครัวเรือน แล้วจึงเชิญชวนผู้สนใจเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การทำบัญชีครัวเรือน เพื่อนำความรู้ที่ได้จากการอบรมเชิงปฏิบัติการมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันและเผยแพร่ให้แก่คนในชุมชน โดยมีการติดตามเป็นระยะจากวิทยากรหลังจากการอบรมเชิงปฏิบัติการเป็นเวลา 1 เดือนแล้วจึงสรุปผลการดำเนินงาน ซึ่งการดำเนินโครงการในครั้งนี้มีผู้เข้าร่วมโครงการจำนวน 19 คน ที่มาจากหมู่บ้านแม่นาจาง

ผลการประเมินการดำเนินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การทำบัญชีครัวเรือน มีรายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการประเมินการดำเนินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การทำบัญชีครัวเรือน

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ความคิดเห็น	
		ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1. เนื้อหาในการฝึกอบรมมีความเหมาะสมกับชุมชน	3.57	0.69	มาก
2. ความเหมาะสมของรูปแบบและวิธีการฝึกอบรม	3.89	0.79	มาก
3. ความสามารถในการถ่ายทอด สื่อสาร ให้ความเข้าใจ	3.96	1.23	มาก
4. ความพร้อมของอุปกรณ์ที่ใช้ในการอบรม	3.04	1.14	ปานกลาง
5. สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่, ถ่ายทอดความรู้ในชุมชน	3.68	1.02	มาก
6. การให้คำปรึกษาของวิทยากรตรงตามประเด็นและชัดเจน	3.64	0.70	มาก
7. ระยะเวลาในการอบรมมีความเหมาะสม	3.50	0.88	มาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.61	0.92	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ร่วมประเมินผลการดำเนินโครงการ มีความพึงพอใจต่อโครงการนี้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.61) โดยเฉพาะในเรื่องของความสามารถในการถ่ายทอด สื่อสาร

ให้ความสนใจ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.96) ส่วนความพร้อมของอุปกรณ์ที่ใช้ในการอบรม อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.04)

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ จากผู้ร่วมประเมินผลการดำเนินโครงการ พบว่า

- 1) ควรมีการประเมิน และมอบรางวัลให้กำลังใจกับครอบครัวที่ตั้งใจดำเนินกิจกรรม
- 2) ควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ความรู้แก่ชุมชนบ่อยขึ้น

สรุปกระบวนการวิจัยในระยะที่ 3 กระบวนการสร้างภาวะผู้นำเยาวชนปกาเกอะญอเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตภายใต้บริบทพื้นที่ได้ว่า

1. กระบวนการสร้างภาวะผู้นำเยาวชนปกาเกอะญอ ส่งผลให้เยาวชนปกาเกอะญอที่เข้าร่วมกระบวนการสร้างภาวะผู้นำ มีความสามารถ ดังนี้

1.1 การวางแผน เยาวชนปกาเกอะญอที่เข้าร่วมโครงการเกิดภาวะผู้นำในเรื่อง การเสียสละ การมีจิตสาธารณะ ได้รับการพัฒนาตนเอง และเป็นผู้ที่มีความรู้ในเรื่องที่ตนกำลังดำเนินการ

1.2 การให้ข้อมูล เยาวชนปกาเกอะญอที่เข้าร่วมโครงการเกิดภาวะผู้นำในเรื่อง การใช้ศิลปะ ในการพูดให้เกิดการร่วมมือตามที่เยาวชนดำเนินการ การทำให้ผู้อื่นปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ การทำงานร่วมกันโดยใช้กระบวนการกลุ่ม

1.3 การสนับสนุน เยาวชนปกาเกอะญอที่เข้าร่วมโครงการเกิดภาวะผู้นำในเรื่อง การพูด เพื่อจูงใจ และการประสานงานจากผู้ให้การสนับสนุนทุนดำเนินโครงการ

1.4. การควบคุมและประเมินผล เยาวชนปกาเกอะญอที่เข้าร่วมโครงการเกิดภาวะผู้นำในเรื่อง การสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การลงมือดำเนินการร่วมกับผู้อื่นไปในทิศทางเดียวกันจนงานประสบผลสำเร็จ การบูรณาการประสบการณ์ในการทำงานของแต่ละคนเพื่อหาทางแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น และการสร้างองค์ความรู้ใหม่ในการดำเนินการในครั้งต่อไปให้มีประสิทธิภาพ

2. เยาวชนปกาเกอะญอได้ดำเนินโครงการ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตภายใต้บริบทพื้นที่ (ด้านการพึ่งตนเอง) จนสำเร็จทั้งสิ้น 2 โครงการ ได้แก่

- 2.1 โครงการศึกษาดูงาน เพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอกระเหรี่ยง
- 2.2 โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การทำบัญชีครัวเรือน

การอภิปรายผล

จากการวิจัย การสร้างภาวะผู้นำเยาวชนปกาเกอะญอ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตภายใต้บริบทพื้นที่ (ด้านการพึ่งพาตนเอง) ของตำบลแม่ณาจาง อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน สามารถอภิปรายผลจำแนกตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาแนวทางการสร้างภาวะผู้นำเยาวชนปกาเกอะญอ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตภายใต้บริบทพื้นที่ (ด้านการพึ่งพาตนเอง) ของตำบลแม่ณาจาง อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า

1.1. แนวทางการสร้างภาวะผู้นำเยาวชนปกาเกอะญอ ชุมชนมีมติเห็นด้วยที่จะสร้างภาวะผู้นำให้เยาวชนมีความรู้ ประสบการณ์ตรงจากการลงมือปฏิบัติมากที่สุด และยังเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำ

สามารถดำเนินงาน 4 ด้านหลัก คือ 1) การวางแผน 2) การให้ข้อมูล 3) การสนับสนุน และ 4) การควบคุม และประเมินผล อาจเป็นเพราะกระบวนการสร้างภาวะผู้นำจำเป็นต้องใช้ความร่วมมือกันเพื่อวางแผนขั้นตอนการทำงานอย่างเป็นระบบ การให้ข้อมูลเพื่อสร้างความเข้าใจแก่ทุกฝ่ายที่มีความเกี่ยวข้อง การขอความช่วยเหลือสนับสนุนการดำเนินโครงการอย่างมีเหตุผล และมีการควบคุมในระหว่างการดำเนินการจนประสบผลสำเร็จตามแผนที่วางไว้ แล้วจึงประเมินผลเพื่อหาข้อดีถึงปัญหา อุปสรรค ข้อผิดพลาด และแนวทางการพัฒนาเพื่อให้การดำเนินโครงการในครั้งถัดไปประสบผลสำเร็จ มีประสิทธิภาพ และมีประโยชน์ต่อชุมชนมากที่สุด สอดคล้องกับทฤษฎีการสร้างภาวะผู้นำที่เน้นการปฏิบัติเป็นแกนหลัก ของเอแดร์ (Adair International, 2017, p.5) ที่กล่าวว่า การสร้างภาวะผู้นำที่เน้นการปฏิบัติเป็นแกนหลัก ต้องประกอบด้วย 1) การกำหนดภารกิจ 2) การวางแผน 3) การวิเคราะห์การดำเนินงาน 4) การควบคุม 5) การสนับสนุน และ 6) การประเมิน ทั้งยังเป็นไปในทำนองเดียวกับการศึกษาของ Khamphirapang et al. (2017) พบว่า การเสริมสร้างภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยกระบวนการ 4 ขั้นตอน คือ 1) จัดกลุ่ม 2) เสริมสร้าง 3) กำกับติดตาม และ 4) ประเมินผล

1.2 แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตภายใต้บริบทพื้นที่ (ด้านการพึ่งพาตนเอง)

ผู้ทรงคุณวุฒิท้องถิ่น เยาวชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่วิจัย ร่วมกันเลือกเรื่องที่จะนำไปพัฒนาเป็นโครงการ ได้แก่ เรื่อง การพัฒนาฝีมือการทอผ้า การหาตลาดรองรับผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น และการส่งเสริมผ้าทอกระเหรี่ยงให้เป็นสินค้า OTOP โดยมีเยาวชนจากหมู่บ้านหนองม่วงและหมู่บ้านแม่สะเม้งรับผิดชอบเป็นหัวหน้าโครงการ เพื่อนำโครงการไปพัฒนาที่หมู่บ้านแม่สะเม้ง และการให้ความรู้เรื่อง การทำบัญชีครัวเรือน โดยมีเยาวชนจากหมู่บ้านแม่มาจางรับผิดชอบเป็นหัวหน้าโครงการ เพื่อนำโครงการไปพัฒนาที่หมู่บ้านแม่มาจาง ทั้งนี้เพราะ ทุกชุมชนต่างมีความต้องการพัฒนาตนเองเพื่อให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ภายใต้บริบทพื้นที่ของตน การเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจของชุมชน ทำให้รู้สึกเป็นเจ้าของการตัดสินใจ และต้องการทราบผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น นำไปสู่การให้ความร่วมมือในการดำเนินงานจนสำเร็จด้วยความเต็มใจ การนำความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ โดยพัฒนาบุคคลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ และทัศนคติที่เหมาะสมในการดำเนินงาน พร้อมทั้งเผชิญปัญหา อุปสรรคต่าง ๆ ที่ต้องประสบ อีกทั้งยังเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตภายใต้บริบทพื้นที่เพื่อให้คนในชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้เป็นพื้นฐานที่สำคัญของการใช้ชีวิต พร้อมปรับตัวให้เข้ากับโลกที่มีการเปลี่ยนแปลง ดำรงชีวิตด้วยความไม่ประมาท พอมี พอกิน พอใช้ พัฒนาตนเองและชุมชนอยู่เสมอบนพื้นฐานของการพัฒนาอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านการพึ่งพาตนเองของยูเนสโก (Unesco, 2008) ได้แก่ 1) การประกอบอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 2) การทำบัญชีครัวเรือน อีกทั้ง Tongleart & Waraegsiri (2017) ที่กล่าวว่า แนวทางในการพัฒนาความร่วมมือ และการปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันระหว่างคนในชุมชน ควรให้หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบด้านต่าง ๆ ร่วมกันปรึกษาหารือถึงแนวทางแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นภายในชุมชน การให้ความรู้เกี่ยวกับการทำงานร่วมกัน และร่วมพัฒนาชุมชนให้ตรงกับความต้องการของชุมชน เช่นเดียวกับ Yosungroch & Chunnua (2018) ที่ศึกษาเรื่อง แนวทางการดำเนินงานโครงการพัฒนาโดยองค์กรภาครัฐกับวัฒนธรรมชนเผ่ากระเหรี่ยง พบว่า

ควรดำเนินงานโครงการพัฒนาให้มีความเหมาะสมกับบริบทพื้นที่ ในด้านการศึกษา การประกอบอาชีพโดยพึ่งพาตนเอง และด้านสาธารณสุข รวมทั้งงานวิจัยของ De Vera, Corpus, & Ramos (2016) เรื่อง ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการพัฒนาเยาวชน พบว่า มีการแสดงความคิดเห็นที่หลากหลาย แต่เรื่องที่มีความเห็นตรงกันคือการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อการพัฒนาเยาวชน ถึงแม้ว่าโครงการพัฒนาเยาวชนต้องได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่ายในกระบวนการพัฒนา แต่ก็เป็นเรื่องจำเป็นอย่างมากที่จะต้องพัฒนาความเป็นผู้นำให้แก่เยาวชน กล่าวโดยสรุปได้ว่าการพัฒนาเยาวชนจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากหลาย ๆ ฝ่าย จึงจะสำเร็จและต้องพัฒนาเยาวชนให้มีความเป็นผู้นำในการพัฒนาชุมชนของตนเอง ซึ่งเป็นไปในทางเดียวกันกับ Northam & Magor-Blatch (2016) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การสำรวจการพัฒนามาตรฐานชุมชนที่มีปัญหาโดยใช้เยาวชนเป็นผู้พัฒนา โดยมี กระบวนการ คือ 1) การปรึกษาหารือร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้เยาวชนในการพัฒนาชุมชนที่มีปัญหา ทำให้ได้ 2) สร้างคู่มือที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาชุมชนโดยเยาวชน และ 3) การดำเนินการนำร่องในการพัฒนาชุมชน

2. การสร้างภาวะผู้นำเยาวชนปกาเกอญอ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตภายใต้บริบทพื้นที่ ผลการวิจัยพบว่า

กระบวนการสร้างภาวะผู้นำเยาวชนปกาเกอญอเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตภายใต้บริบทพื้นที่ (ด้านการพึ่งพาตนเอง) ของตำบลแม่เงา อำเภอมะนัง จังหวัดแม่ฮ่องสอนในครั้งนี้ ทำให้เยาวชนปกาเกอญอที่เข้าร่วมกระบวนการสร้างภาวะผู้นำที่เน้นการปฏิบัติเป็นแกนหลัก มีความสามารถ 4 ด้านหลัก ได้แก่ 1) การวางแผน โดยเยาวชนสามารถร่วมมือกันกำหนดแผนดำเนินงาน บทบาทหน้าที่ของแต่ละคนต้องรับผิดชอบ ในการดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างเหมาะสม ทำให้เยาวชนเกิดภาวะผู้นำในเรื่องการเสียสละ ความสามัคคี มีจิตสาธารณะ ได้พัฒนาตนเอง รู้จักบทบาทหน้าที่ของตน และเป็นผู้ที่มีความรู้ในเรื่องที่ตนกำลังดำเนินการ 2) การให้ข้อมูล โดยเยาวชนได้ทักษะในการพูดเพื่ออธิบายวิธีการ และรายละเอียดของการดำเนินโครงการ เพื่อสร้างความเข้าใจแก่คนในชุมชน ทำให้เยาวชนเกิดภาวะผู้นำในเรื่องการใช้ศิลปะในการพูดให้เกิดการร่วมมือตามที่เยาวชนดำเนินการ ทำให้ผู้อื่นจะปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ สามารถทำงานร่วมกันโดยใช้กระบวนการกลุ่ม 3) การสนับสนุน โดยเยาวชนรู้เทคนิคการประสานงานกับหน่วยงานราชการหรือหาแหล่งทุน เพื่อขอรับการสนับสนุนการดำเนินโครงการ ทำให้เยาวชนเกิดภาวะผู้นำในเรื่องการพูด เพื่อจูงใจและการประสานงานจากผู้ให้การสนับสนุนทุนดำเนินโครงการ รวมถึง 4) การควบคุมและประเมินผล ทำให้เยาวชนเป็นผู้ที่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล เพื่อหาแนวทางการปรับปรุง พัฒนา เพิ่มเติมการดำเนินงานในครั้งต่อไปให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ทำให้เยาวชนเกิดภาวะผู้นำในเรื่อง ความสามารถในการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การลงมือดำเนินการร่วมกับผู้อื่นไปในทิศทางเดียวกันจนงานประสบผลสำเร็จ การบูรณาการประสบการณ์ในการทำงานของแต่ละคนเพื่อหาทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และสร้างองค์ความรู้ใหม่ในการดำเนินการในครั้งต่อไปให้มีประสิทธิภาพ โดยได้ดำเนินโครงการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตภายใต้บริบทพื้นที่ร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิท้องถิ่น และผู้มีส่วนร่วมในพื้นที่วิจัยจนสำเร็จจำนวน 2 โครงการ ได้แก่ 1) โครงการศึกษาดูงาน เพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอกระเหรี่ยง ทำให้ผู้เข้าร่วมการศึกษาดูงานสามารถนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ เผยแพร่ปรับปรุง พัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอกระเหรี่ยงของคนในชุมชนเพื่อใช้เอง หรือเพื่อจำหน่าย และ 2) โครงการอบรม

เชิงปฏิบัติการ เรื่อง การทำบัญชีครัวเรือน ทำให้ผู้เข้าร่วมโครงการได้รับประสบการณ์ตรงจากการทำงานอย่างเหมาะสมโดยดำเนินโครงการอย่างเป็นระบบ ผลการดำเนินงานช่วยให้ผู้เข้าร่วมโครงการได้เกิดความรู้ความตระหนักในเรื่องของรายรับ - รายจ่าย ลดปัญหาการใช้จ่ายเงินในครัวเรือน มีการทำบัญชีครัวเรือนบันทึกรายรับ รายจ่ายของครอบครัวอย่างมีเหตุผลทั้งนี้ชุมชนได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี อีกทั้งยังได้นำความรู้จากการทำบัญชีครัวเรือนมาบูรณาการร่วมกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอกะเหรี่ยง เห็นได้จากการสรุปผลการดำเนินโครงการ ซึ่งทำให้เยาวชนได้ทราบถึงต้นทุน กำไร การตั้งราคาผลิตภัณฑ์อย่างมีเหตุผล และการสรุปค่าใช้จ่ายเพื่อเปรียบเทียบการใช้งบประมาณในระหว่างดำเนินโครงการ มีรายละเอียดการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเป็นขั้นตอน ที่สามารถย้อนกลับมาดูภายหลัง และเป็นตัวอย่างให้แก่ผู้ที่สนใจศึกษา รายละเอียดการดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตภายใต้บริบทพื้นที่ (ด้านการพึ่งพาตนเอง) ได้อีกด้วย ทั้งยังสามารถเป็นตัวอย่างให้แก่ชุมชนอื่นที่มีบริบทใกล้เคียงกันและมีความต้องการพัฒนาชุมชนได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้เพราะการทำบัญชีครัวเรือนเป็นเครื่องมือสำคัญ ที่ช่วยเตือนความจำ ทำให้รู้รายละเอียดการใช้จ่ายเงินของตนเองหรือครอบครัว เป็นข้อมูลในการวางแผนการใช้จ่ายเงินเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สิน ทำให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นได้ อีกทั้งยังสามารถบูรณาการร่วมกับการทำงานต่าง ๆ ได้เหมาะสม เช่น การบันทึกรายรับ รายจ่ายของชุมชน กองทุนหมู่บ้าน หรือการดำเนินการต่าง ๆ ที่มีการใช้งบประมาณในการดำเนินการด้วยความสุจริต เป็นต้น เช่นเดียวกับ ทฤษฎีการสร้างภาวะผู้นำแบบมุ่งเน้นการให้บริการ (Servant leadership) ของยูก์ (Yukl, 2006, p.404) อาจเพราะ โครงการในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เยาวชนได้รับผิดชอบ มีความใส่ใจผู้ร่วมโครงการและความต้องการพัฒนาชุมชนของคนในชุมชน โดยคำนึงถึงความแตกต่างในแต่ละหน้าที่ของบุคคล ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม มีการมอบอำนาจให้แก่ผู้เข้าร่วมโครงการในชุมชนของตนเพื่อร่วมกันพัฒนา ด้วยความจริงใจ สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ฯ รัชกาลที่ 9 (Office of the Royal Development Projects Board, 2016, p.2) อาจเพราะการทำบัญชีครัวเรือนเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการควบคุมการใช้จ่ายเงินอย่างพอเพียง อีกทั้งคนไทยทุกคนควรทำความเข้าใจแนวพระราชดำริ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง และนำมาปฏิบัติอย่างจริงจัง เพื่อให้การใช้ชีวิตเป็นไปอย่างรอบคอบ ระมัดระวัง มั่นคงและยั่งยืน กระทั่งสามารถสร้างความสุขให้กับชีวิตในที่สุด

บทสรุป

กระบวนการสร้างภาวะผู้นำเยาวชนปกาเกอะญอ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตภายใต้บริบทพื้นที่ (ด้านการพึ่งตนเอง) ของตำบลแม่นาจร อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ทำให้เยาวชนปกาเกอะญอ ที่เข้าร่วมกระบวนการสร้างภาวะผู้นำ ได้รับความรู้ ประสบการณ์ตรงจากการลงมือปฏิบัติมากที่สุด และยังเป็น ผู้ที่มีภาวะผู้นำสามารถดำเนินงาน 4 ด้านหลัก ได้แก่ 1) การวางแผน 2) การให้ข้อมูล 3) การประสานงาน และ 4) การควบคุมและประเมินผล โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การวางแผน ทำให้เยาวชนที่ผ่านการอบรม มีความรู้ สามารถกำหนดเป้าหมาย เพื่อจัดทำแผนโครงการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตภายใต้บริบทพื้นที่ ภายในชุมชนของตนเองได้
2. การให้ข้อมูล เป็นการให้ความรู้แก่ชุมชนในเรื่องที่เยาวชนจะดำเนินการ นำไปสู่การ ให้ความร่วมมือ และเข้าร่วมโครงการที่เยาวชนได้เขียนไว้ในขั้นตอนการวางแผน การอธิบายรายละเอียด เพื่อสร้างความเข้าใจแก่คนในชุมชน นำไปสู่การดำเนินโครงการจนสำเร็จ
3. การสนับสนุน ทำให้เยาวชนได้รู้วิธีประสานงานกับหน่วยงานราชการหรือหาแหล่งทุน สนับสนุนการดำเนินโครงการ สามารถนำเสนอแผนโครงการการพัฒนาคุณภาพชีวิตภายใต้บริบทพื้นที่ ให้แก่หน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อขอรับการสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนโครงการ ทำให้เยาวชน ได้รู้จักมารยาทในการเข้าหาผู้ใหญ่ รู้จักกาลเทศะและการนอบน้อมถ่อมตน
4. การควบคุมและประเมินผล จะทำให้เยาวชนรู้จักกำหนดแผนการทำงานของการทำงานดำเนิน โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตภายใต้บริบทพื้นที่เอาไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ สามารถติดตามผลการดำเนิน โครงการที่ตนรับผิดชอบได้อย่างต่อเนื่อง ตามขั้นตอน และดำเนินการตามแผนที่วางไว้จนสำเร็จทุกขั้นตอน อีกทั้งยังเป็นการทำให้เยาวชนมีความรู้ความสามารถประเมินผลการดำเนินงาน ร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิท้องถิ่น และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่วิจัย เพื่อหาแนวทางการปรับปรุง พัฒนาการดำเนินงานตามแผนงานโครงการ พัฒนาคุณภาพชีวิตภายใต้บริบทพื้นที่ในครั้งต่อไป ให้สมบูรณ์มากขึ้น ซึ่งเป็นการฝึกให้เยาวชนเป็นผู้ที่ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล และเยาวชนสามารถอธิบายข้อสงสัย หรือปัญหาที่เกิดขึ้นจริง ระหว่างดำเนินโครงการได้

ทั้งนี้กระบวนการสร้างภาวะผู้นำเยาวชนปกาเกอะญอ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตภายใต้บริบท พื้นที่ (ด้านการพึ่งตนเอง) ของตำบลแม่นาจร อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ทำให้เกิดโครงการเพื่อ พัฒนาชุมชน จำนวน 2 โครงการ ได้แก่

1. โครงการศึกษาดูงาน เพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอกะเหรี่ยง
2. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การทำบัญชีครัวเรือน

ข้อเสนอแนะ

1. สามารถนำแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเยาวชนในครั้งนี้ไปศึกษาแนวทางการพัฒนาเยาวชนของชุมชนอื่นที่มีบริบทใกล้เคียงกัน เช่น ชนเผ่าม้ง ละว้า ลีซอ มูเซอ เป็นต้น
2. ควรมีการส่งเสริมให้เยาวชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนในหลาย ๆ เรื่อง ตามความเหมาะสม เพราะจะเป็นความภาคภูมิใจในการดำเนินการพัฒนาชุมชน เกิดความรัก ความผูกพันที่มีต่อชุมชน ต้องการพัฒนาชุมชนด้วยความเต็มใจ ต้องการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ให้มีความรู้ความสามารถ ส่งผลให้เป็นชุมชนมีการพัฒนาอยู่เสมอ ทันท่วงทีสถานการณ์ของโลก
3. ควรนำเอากระบวนการวิจัยในครั้งนี้ไปเป็นองค์ความรู้ให้กับการพัฒนาหมู่บ้านเป้าหมายอื่น เพื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินงานและหาข้อเสนอแนะที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพต่อชุมชนมากที่สุด
4. ควรมีการส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมตลอดกระบวนการทั้งการร่วมคิด ร่วมดำเนินการพัฒนาภาวะผู้นำเยาวชนปกากะญอ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตภายใต้บริบทพื้นที่ เพื่อการดำเนินงานอย่างยั่งยืน
5. หน่วยงานของรัฐในท้องถิ่นและภาคเอกชนควรร่วมมือกัน โดยให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินการพัฒนาชุมชนของคนในชุมชนอย่างจริงจัง และให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่องตามความเหมาะสม
6. ควรมีการส่งเสริมการพัฒนาเยาวชน ให้มีทักษะการแก้ปัญหาของชุมชน ด้วยวิธีการต่าง ๆ อย่างอิสระ โดยใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีที่มีอยู่เข้ามาช่วยในการแก้ปัญหอย่างเหมาะสมและมีเหตุผล

องค์ความรู้ใหม่และผลที่เกิดต่อสังคม ชุมชน ท้องถิ่น

จากกระบวนการสร้างภาวะผู้นำเยาวชนปกากะญอ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตภายใต้บริบทพื้นที่ (ด้านการพึ่งพาตนเอง) ของตำบลแม่เงา อำเภอลำปาง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ทำให้ทราบว่า คนในชุมชนต่างมีความต้องการพัฒนาชุมชน แต่ไม่มีผู้นำในการลงมือพัฒนาชุมชนอย่างจริงจัง โดยการพัฒนาชุมชนไม่ได้เป็นหน้าที่ของนักการเมืองท้องถิ่นแต่เพียงฝ่ายเดียว เยาวชนเองสามารถเป็นผู้นำในการริเริ่ม วางแผนการทำงาน ประสานงาน ขอความร่วมมือจากคนในชุมชนเพื่อพัฒนาชุมชนของตนเองได้ ทั้งยังได้รับการช่วยเหลือจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่วิจัย รวมถึงผู้ทรงคุณวุฒิท้องถิ่นซึ่งเป็นผู้นำชุมชนภายในชุมชนเดียวกันกับเยาวชน เกิดเป็นเครือข่ายความร่วมมือกันเพื่อพัฒนาชุมชน ทำให้โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิต ภายใต้บริบทพื้นที่ (ด้านการพึ่งพาตนเอง) ในครั้งนี้ประสบผลสำเร็จ

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้ ได้รับการสนับสนุนการวิจัยแผนงานเสริมสร้างศักยภาพและพัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่ ตามทิศทางการยุทธศาสตร์การวิจัยและนวัตกรรม : ประเภทบัณฑิตศึกษา จากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ประจำปี 2562

References

- Adair International, Ltd. (2017). *ADAIR International Action Centred Leadership. Leadership Functions. 1-10*. Retrived from <http://adair-international.com/assets/free-action-centred-leadership-materials-2017-1-.pdf>
- De Vera, M.J., Corpus, J.E.R. & Ramos, D.D.P. (2016). Towards understanding a multi-stakeholder approach in a youth leadership development program. *International Journal of Public Leadership*, 12(2), 143-153. <https://doi.org/10.1108/IJPL-12-2015-0029>
- Khamphirapang, C., Makmee, K., Maneelek, R., & Fussing S. (2017). The enhance model for transformational leadership of heads of policy and planning cluster under the Office of the Basic Education Commission in the 21st century. *Ganesha Journal*, 13(2), 81–91. (In Thai)
- Northam, J.C. & Magor-Blatch, L. (2016). Developing a standard for youth modified therapeutic communities. *Therapeutic Communities: The International Journal of Therapeutic Communities*, 37(3), 140-148. <https://doi.org/10.1108/TC-01-2016-0004>
- Office of the National Economic and Social Development Council. (2016). *The Twelfth National Economic and Social Plan (2017-2021)*. Bangkok: Office of the National Economic and Social Development Council, Office of the Prime Minister. (In Thai)
- Office of the Royal Development Projects Board. (2016). *The principles of work in His Majesty*. (11th ed.). Bangkok: Office of the Royal Development Projects Board. (In Thai)
- Srisaad, B. (2013). *Preliminary research*. 9th edition. Bangkok: Suveriyasan. (In Thai)
- Tongleart, T., & Waraegsiri, B. (2017). Guidelines for the development of role and function collaboration between the village headman and sub-district municipality organizations in the Upper-Northern Region. *Ganesha Journal*, 13(2), 81–91. (In Thai)
- Unesco. (2008). *UNESCO and Research for Health*. Printed in France Published by UNESCO.
- Yukl, K. (2006). *Leadership in organizations*. 6th ed. New Jersey: Parson Education.
- Yosrungrach, K., & Chunnua, N. (2018). The Government Development Projects and Karen Culture. *Ganesha Journal*, 14(1), 217 – 230. (In Thai)